

правдата, продаваме брата си; хора, които за частнитѣ си интереси продаваме и съсипваме много и твърдѣ скъпи общественни и народни интереси? При такива печални условия каква облага щѣше да има отъ нашата вънкашна свобода? Каква трайностъ щѣше да има тази свобода? Плодътъ на свободата е *напредѣкъ, развитие*; но ние съ своитѣ интригантства, съ своитѣ доносничества, съ своитѣ клевети, съ своитѣ лицемерства щѣхме да тургаме преграда на всѣки напредѣкъ, на всѣко развитие, щѣхме да убиваме всѣка честна, благородна мисль, всѣко честно стремление. Свободата докарва благополучие на народитѣ; но какво благополучие би докарала на нашиятъ народъ дадената намъ отъ Велика Русия свобода, ако ние поставяхме нашитѣ частни интереси по-горѣ отъ народнитѣ интереси, нашето честолюбие—по-горѣ отъ любовта къмъ народътъ? ако сме готови за нашитѣ прищѣвки и за удовлетворение на честолюбититѣ си домогвания да тъпчимъ всѣко народно благо? Свободата не търпи нищо несправедливо, нищо безчестно, безнравствено: всѣко нѣщо, което не е честно, не е нравствено, подкопава основитѣ на свободата; но до колко честни и праственни щѣхме да бждемъ ние, ако за инататъ си и дребнитѣ си прищевки и интереси тъпчехме правдата, продавахме правосъдието, онеправдавахме правиятъ, сасипвахме сиромаштъ и невинниятъ? И тогазъ, каква цѣна щѣше да има това, дѣто казваме че сме свободни? Каква трайностъ щѣше да има такава свобода? каква облага за народътъ отъ нея? Та въ такъвъ случай ние сами щѣхме да трупае злочестини на народътъ си, сами щѣхме да подкопаваме основата на свободата си.

Но не за това е охкалъ и тѣжилъ нашиятъ народъ въ продължение на петстотинъ години! Не за това се е пролѣла толкова драгоценна кръвъ на рускитѣ синове! Не за такава свобода Самъ Великиятъ Монархъ, Царятъ-Освободителъ е дохождалъ въ страната ни да търпи заедно съ своитѣ Царствени Дѣца и Братя всичкитѣ незгодности на една жестока война! . . . А всичко тово е било, всички тѣ-